

Dictamen núm. 8/2019 sobre el projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 11 de febrer de 2019 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació relativa al projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

Segon. El dia 18 de febrer s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

1. Informe relatiu a la necessitat de formular una consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració del projecte de decret pel qual s'estableixen el procediment per accedir als ajuts per a menors víctimes de violència masclista o conjugal, o entre persones amb relació anàloga a la conjugal.
2. Consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració del projecte de decret pel qual s'estableixen el procediment per accedir als ajuts per a menors víctimes de violència masclista o conjugal, o entre persones amb relació anàloga a la conjugal.
3. Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació mitjançant la qual se sotmet a consulta pública prèvia la proposta d'elaboració del projecte de decret pel qual s'estableixen el procediment per accedir als ajuts per a menors víctimes de violència masclista o conjugal, o entre persones amb relació anàloga a la conjugal.
4. Certificat emès pel cap de servei de Participació i Voluntariat, de la Direcció General de Participació i Memòria Democràtica, de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, relatiu al procediment de consulta pública prèvia.
5. Diligència emesa per la cap del servei jurídic de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, en relació a les aportacions presentades telemàticament en el tràmit de consulta pública prèvia.
6. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu del director general de Planificació i Serveis Socials sobre el projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.
7. Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació per la qual s'inicia el procediment d'elaboració dels projecte de decret per accedir als ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

8. Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret pel qual s'estableix el procediment per accedir als ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

9. Publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB núm. 145, de 20 de novembre) de la Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret pel qual s'estableix el procediment per accedir als ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

10. Tràmit d'audiència a les conselleries de l'administració autonòmica, a través de les secretaries generals, a la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears, als consells insulars i resta d'entitats interessades, i justificants de la seva recepció.

11. Entitats que han presentats al·legacions en els tràmits d'audiència i d'informació pública:

- UNICEF Comitè Balears.
- Institut Balear de la Dona.
- Consell Insular de Menorca.
- Conselleria de Presidència.
- Conselleria d'Educació i Universitats.

12. Certificat emès pel cap de servei de Participació i Voluntariat, de la Direcció General de Participació i Memòria Democràtica, de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, relatiu a la publicació del projecte de decret a la pàgina de participació ciutadana.

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

13. Diligència emesa per la cap del servei jurídic de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, en relació a les aportacions presentades telemàticament en els tràmits d'audiència i informació pública.

14. Esborrany del projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

15. Sol·licitud de dictamen preceptiu al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Quart. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de l'Àrea Social elabora una proposta de dictamen que és elevada Ple. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 12 de març de 2019.

II. Contingut del projecte de decret

El Projecte de decret tramés per dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva estructurada en 4 capítols dividits en 19 articles, una part final formada per una disposició addicional i tres de finals.

I. A la part expositiva es fa referència el marc normatiu que l'habilita. Així, d'una banda, en relació a l'àmbit autonòmic, es fa referència, entre d'altres, a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, concretament, als apartats 13, 15, 16, 17 i 39 de l'article 30, que atribueixen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en matèria de joventut, disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut; acció i benestar social, desenvolupament comunitari i integració, polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social; protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral; polítiques de gènere, i protecció

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

de menors, a la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials, a la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes i a la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, i de l'altra, en l'àmbit estatal, es fa menció a la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, que va modificar la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

A continuació, es justifica la necessitat del projecte normatiu en el fet que, d'acord amb la Llei 8/2018, de 31 de juliol, correspon al Govern de les Illes Balears garantir els ajuts econòmics per a les persones menors d'edat que es trobin en alguna de les situacions següents: o bé que un dels seus progenitors hagi mort com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal; o bé que un dels seus progenitors pateixi un grau de discapacitat igual o superior al 33% com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.

II. La part dispositiva del projecte de decret s'estructura en 4 capítols:

Capítol I. Disposicions generals

Aquest capítol fa referència en primer lloc a l'objecte d'aquest projecte de decret, que és regular els ajuts a les persones menors d'edat que han quedat orfes d'un progenitor o que aquest pateixi un grau de discapacitat igual o superior al 33% com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal, o entre persones amb relació anàloga a la conjugal.

A continuació, determina la naturalesa d'aquest tipus de prestacions econòmiques i el règim de compatibilitat i incompatibilitat.

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

Capítol II. Persones destinatàries

El capítol II regula les persones destinatàries d'aquests tipus d'ajudes, i estableix a l'article 4 que tenen dret a ser beneficiàries de la prestació que regula aquest decret les persones menors d'edat que hagin estat víctimes de violència masclista o conjugal i que compleixin els requisits que estableix l'article 5. Finalment, es preveu també un règim d'obligacions per part de les persones beneficiàries dels ajuts.

Capítol III. Règim econòmic

En el present capítol es regula el règim econòmic dels ajuts. Així, es fixa la quantia de la prestació, que haurà de ser equivalent al 80% de l'IPREM mensual, el procediment per a la seva concessió, la documentació que a presentar, la durada de la prestació, les causes de suspensió i extinció així com el seu reintegrament.

Capítol IV. Gestió de la prestació

Finalment, en aquest capítol es preveuen certs aspectes relatius a la gestió de les prestacions, destacant que la seva gestió correspon a la Direcció General de Menors i Famílies de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació del Govern de les Illes Balears, el seu seguiment, el finançament i el règim sancionador, que serà aquell que s'estableix a la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears.

III. Pel que fa a la part final.

En primer lloc, la disposició addicional única del projecte defineix que s'entén per relació anàloga a la conjugal, sent aquella relació de la qual es pugui

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

acreditar, amb caràcter previ als fets, la formalització, ja sigui mitjançant la inscripció en registre públic, ja sigui mitjançant un document públic davant notari. També s'inclouen, als efectes d'aquest Decret, les parelles de les quals, malgrat no haver formalitzat la seva unió, es pugui demostrar una convivència estable abans dels fets i descendència en comú.

Ja per acabar, pel que fa a les disposicions finals, la primera modifica l'annex del Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen els principis generals per a les carteres insulars i locals, al qual s'inclou un nou apartat en el punt 3, sobre prestacions econòmiques, la segona estableix que en tot el que no preveu aquest Decret, s'aplicarà la normativa reguladora del procediment administratiu comú, i la tercera fa referència a la seva entrada en vigor.

III. Observacions generals

Primera. Tal i com es va posar de manifest en el dictamen 6/2006 d'aquest Consell, relatiu a l'Avantprojecte de Llei integral de l'atenció i dels drets dels menors de les Illes Balears, l'activitat dels menors i les característiques del seu entorn familiar són susceptibles d'observació i de protecció específica per part dels poders públics. Així ho disposa la Constitució Espanyola (CE) en incloure la protecció als menors i a la família entre els principis rectors de la política social i econòmica (article 39). Així mateix, aquesta actuació dels poders públics envers les persones menors també té lloc de manera transversal, en la mesura en què es refereix a qüestions com l'educació, la protecció a la salut o al foment de l'activitat física i esport.

Segona. En aquest punt consideram oportú portar algunes dades sobre la protecció als menors a les Illes Balears que la pròpia Memòria del CES sobre

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2017 ha posat de manifest:

L'àrea responsable de la protecció a la infància Mallorca ha generat 1.835 expedients actius durant l'any 2017, dels quals a desembre del mateix any n'hi havia 1.582. Es varen tancar de manera definitiva 107 expedients.

S'executaren 530 mesures jurídiques, de les quals 174 foren declaracions de tutela; 215 varen ser declaracions de risc, i 141, resolucions de guarda. El desembre de 2017 hi havia 899 declaracions de tutela, 369 declaracions de risc i 120 de guarda.

El programa de valoració i urgències va rebre 2.351 demandes i va dur a terme 2.429 actuacions de primera valoració o urgència.

El motiu principal de demanda al servei correspon a demandes de maltractament físic (34,89%), seguit de situacions de negligència o abandó del menor (22,29%) i situacions d'incapacitat per part de la família per controlar la conducta del menor (21,05%).

A Menorca, el Servei Insular de Família ha rebut 227 notificacions de possibles situacions de maltractament. D'aquest conjunt s'han obert 134 expedients. Així mateix, s'han obert 20 expedients de tractament de menors fills de dones víctimes de violència de gènere; nou expedients corresponents a mesures educatives a menors de 14 anys que han comès infraccions; cinc expedients de tractament d'abús sexual infantil; tres de col·laboració amb altres entitats; dos de joves infractors amb mesures no privatives de llibertat, i dos de seguiment postadoptiu.

Del conjunt dels 134 expedients esmentats, el cas més nombrós correspon a situacions de negligència, que en les diferents modalitats sumen un 62,69%

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

dels casos notificats. A continuació, trobam diverses situacions de maltractament (23,14%) i, amb valors més baixos, casos de notificació d'abusos sexuals (11,19%) i sol·licituds de guarda (2,98%).

En relació amb les mesures adoptades pel Servei Insular de Família, a 31 de desembre de 2017 hi havia oberts 175 expedients, que corresponen a 66 declaracions jurídiques de risc, 45 tuteles, set guardes i 57 expedients que es trobaven en fase de valoració sense que s'hagués emès encara una resolució.

Quant a l'illa d'Eivissa, durant l'any 2017 s'han obert 160 expedients de protecció de menors. D'aquest total, 113 corresponen a expedients d'informació prèvia, 31 de protecció, sis d'adopció internacional, cinc d'adopció nacional, quatre de col·laboració i un d'acolliment familiar.

El motiu principal d'incoació dels expedients de protecció va correspondre a situacions de negligència (18 casos), seguit de set casos amb diversos indicadors de risc, i dos casos de situacions de maltractament físic, de guarda voluntària i de menors estrangers no acompanyats. D'aquestes 31 situacions, s'incoaren sis declaracions de desemparament amb acolliment familiar administratiu, dues d'acolliment institucional, dues declaracions de risc per negligència i 21 d'adopció de mesures sense desemparament amb acolliment institucional.

A continuació, a l'illa de Formentera, el Servei de Protecció de Menors va obrir 24 expedients (30 menors) i es produïren 27 baixes d'expedient (35 menors). A 31 de desembre de 2017, tenien expedient obert al servei 42 menors.

Durant l'any 2017 es produïren 13 notificacions de possible maltractament i s'incoaren deu expedients. De resultes de les actuacions dutes a terme, es

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

constituïren cinc declaracions de tutela (un nin i quatre nines) i cinc d'acolliment (un nin i quatre nines).

D'altra banda, pel que fa a l'activitat del Jutjat de Violència contra la Dona, l'any 2017 s'ha registrat un descens en el nombre de denúncies presentades respecte a l'any anterior, quantificades en un total de 3.370 denúncies presentades, de les quals hi ha 111 denúncies. S'han imposat 395 ordres de protecció i s'han imposat 458 mesures de protecció a les víctimes. El descens del nombre d'assumptes registrats representa una taxa de variació al voltant d'un 4%.

IV. Consideracions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb una àmplia fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

Segona. En relació amb la part expositiva, consideram que aquesta compleix amb el seu objecte, atès que delimita la normativa vigent en la matèria i que habilita el Govern de les Illes Balears per a la seva regulació; en defineix la finalitat i l'objecte, i justifica la necessitat de la regulació.

No obstant això, s'ha de tenir en compte que d'acord amb el que disposa l'apartat quart de l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears, de 29 de desembre de 2000, pel qual s'aproven les directrius sobre la forma i l'estructura dels avantprojectes de llei, el qual també és aplicable a les

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

disposicions reglamentàries, aquesta s'ha de titular com a preàmbul, d'acord amb l'article 47.4 de la recentment aprovada Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

Finalment, d'acord amb la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, s'ha de fer constar també la consulta feta a aquest Consell.

Tercera. En relació al contingut del projecte de decret, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

1.- En primer lloc, i de la mateixa manera que ha indicat l'Institut Balear de la Dona en el seu escrit d'al·legacions presentat durant els tràmits d'audiència i informació pública, consideram que el projecte de decret hauria de diferenciar entre els casos de violència masclista i els de violència conjugal, especificant cada cas per separat, ja que els casos de violència masclista, d'acord amb la definició que recull l'article 65 de la 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, poden anar més enllà de la violència conjugal o anàloga.

2.- En relació al capítol II del projecte normatiu que porta com a titulació *persones destinatàries*, consideram que seria més idoni parlar de *persones beneficiàries*.

3.- Tot seguit, l'article 6.4 del projecte atorga un termini de 15 dies a les persones beneficiàries de la prestació per a comunicar a la Direcció General de Menors i Famílies si s'ha produït alguna de les causes de suspensió o extinció de la prestació indicades a l'article 14 del Decret. En aquest cas, recomanam especificar que es tracta de dies *hàbils*, d'acord amb el que

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

disposa l'article 30.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú.

4.- Quant al termini de tres mesos per dictar i notificar la resolució al que fa referència l'article 9 del projecte, seria adient especificar que es tracta d'un termini *màxim*.

5.- Pel que fa a la documentació necessària per acreditar els actes de violència masclista o conjugal prevista a l'article 11.c) de la norma, consideram que també es podria incorporar a aquest llistat la possibilitat d'acreditar aquesta situació a través d'un informe dels serveis socials corresponents.

6.- Respecte a les causes de suspensió i extinció de l'ajut previstes a l'article 14, l'apartat 1.a) estableix com a causa de suspensió *deixar de residir a les Illes Balears*, mentre que l'apartat 2.d) estableix com a causa d'extinció *deixar de residir a les Illes Balears durant un termini superior a 6 mesos*, per tant, entenem que, tot i que la norma no ho especifica, la suspensió procedeix només si aquest termini és igual o inferior a 6 mesos.

7.- Finalment, en relació a l'extinció de la prestació, suggerim que la conselleria es plantegi un mecanisme de recuperació d'aquesta més àgil que la sol·licitud inicial. Es tracta, al cap i a la fi, de millorar la qualitat de vida de persones que formen part, en molts de casos, de col·lectius vulnerables.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

El secretari general
Josep Valero González

Vist i plau
El president
Carles Manera Erbina

Dictamen núm. 8/2019

<https://vd.caib.es/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

GOVERN
ILLES
BALEARS

QR de validació

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

1552394518756-174447236-7086081897554436417

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

<https://csv.caib.es/hash/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant 1: CARLES PAU MANERA ERBINA

Data signatura: 12/03/2019 13:52:00

Signant 2: JOSE VALERO GONZALEZ

Data signatura: 12/03/2019 14:07:06

METADADES ENI DEL DOCUMENT

Nom del document: Dictamen_8.pdf

Pàgines: 14

Adreça de validació: <https://csv.caib.es/hash/1552394518756-174447236-7086081897554436417>

CSV: 1552394518756-174447236-7086081897554436417